

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □ cm obsegajoče se ne sprejme.

Gospodarske stvari.

Poškodba sadnega drevja po zajcih.

Vsled obilega snega, kateri je letos po Dolenjskem zapadel, ter dolgo ležal, godilo se je zajcom že jako hudo za hrano. Stradali so, in kjer jim ni bilo mogoče, pri kakem kozolcu dovolj hrane dobiti, lotili so se sadnega drevja, in jeli so ga oglodavati. In tako se nahaja sem ter tje prav močno oglodano sadno drevje, posebno jablane.

Posestniki takega obglodanega drevja se vé da zdaj preklinjajo zajca, a ne pomislijo, da so škode v prvi vrsti sami krivi. Ako bi bil namreč vsak posestnik zdaj oglodanega sadnega drevja v prošli jeseni svojo gospodarsko dolžnost storil, to je, ako bi bil debela istih tako namazal, kakor smo tačas v „Dol. Novicah“ svetovali, ali pa ako bi bil debela sè slamo obvezal: zajec bi jih bil pustil na miru. No, zdaj se ve da, je, kar je. Kakor ne pomaga po toči zvoniti, ne pomaga tudi po oglodanju tarnati. Vpraša se pa vendar, kaj naj se zdaj z oglodanim drevjem ukrene; ali naj se ga pusti na miru ali kaj? Da, taka debela, katera so okolo in

okolo oglodana, tako da je nastal med zgornjo in spodnjo še nepoškodvano lubadjo (škorjo, kožo) presledak golega lesa, pusti naj se do spomladi kar na miru. Na spomlad pa kaže taka debela pri tleh na še popolnoma zdravi lubadi odžagati ter v razklad cepiti ali požlahtniti. Ako je bilo drevo pred poškodbo po zajcu močne čvrste rašče, doseže se lahko v prilično malih letih s pomočjo ravno nasvetovanega cepljenja, rodovčvrsto deblo, novo drevo na stari korenini. Oglodano tako deblo pri tleh odžagati ter čakati, da požene iz ostalega porobka pognanke, izmed katerih se najmočnejšega za izgojitev novega debela odloči, to ni nikakor tako priporočljivo, kakor pa cepljenje. Marsikateri porobek namreč le prav pognati noče, in ako požene, odkrhnejo se iz pognankov nastale mladike le prerade od porobka, in potem ni iz česa novo deblo izgojiti. Da pa postane cepljenje porobkov uspešno, treba je, da se to prvič pravilno izvrši, posebno pa, da se takoj, ako je to potrebno, proti poškodbi po živini prav dobro zavaruje. Kako se ima cepljenje v razklad pravilno vršiti, povedali in pojasnili bodemo v jedni prihodnjih številkih „Dol. Novic“, ko bodemo za to potrebno podobo dobili. Kako pa se mora cepljene porobke

PODLISTEK.

Od mrtvih vstal.

Bilo je dne zadnjega decembra leta 187. Gosposka kočija s krasno vprego se pripelje iz mestne strani po drevoredu v predmestje, kjer so imeli bogataši svoja krasna stanovanja, ter zavije skozi vrata bogate železne ograje pred palačo. Poleg kočijaža sedeči sluga skoči raz kočije, ter globoko priklonjen odpre vrata kočije, iz ktere stopita odlični gospod s krasno, v svilo in baržun oblečeno gospo. Mogočno stopaje po širni veži zgineta izpred oči gledalcem, ki so se pred hišo zbirali in ogledovali prihajajoče. Je mar Hojar od mrtvih vstal; ga je li morje zopet zemlji vrnilo, da je zopet toliko gibanja v izmrlih prostorih? „Oporoke bogatega

trmoglavca bodo danes razglasili, in zato se zbirajo krockarji, da si bogati plen razdele“, odgovori blizo stôječi stražnik. Kočija se zopet odpelje. Ponosni gospod z brhko gospo pa zavedno stopata po mramornatih stopnjicah, ter vstopita v prekrasno dvorano. „Ah“ se začuje po dvorani, kakor nekak izraz občudovanja in spoštovanja; pa saj je bil vstopivši brat prešlega milijonarja in sam silno bogat, gospa pa hči silno bogatega kupca. Cutil se je že posestnika palače in tam hranjenih milijončkov in je milostljivo odzdravljajal z navidezno prijaznostjo druge sorodnike, pokojnikovega netjaka, hiračnega lahkoživčka, nekega umetnika s črnimi, dolgimi lasmi, upadenih lic in udrtih očij, staro gospo s psičkom v naročji. V ozadju pa je stal tiho opazujoč oskrbnik, na morju ponesrečenega Hojarja.

proti mogoči poškodbi po živini zavarovati, povemo naj koj tukaj.

Najprej se mora prav tikoma porobka v tla dovolj močan raven kol zabiti, na katerega se iz cepičev zagnale pognanke kviško veže. Potem se mora zabiti pa še kakih 50 do 60 cm oddaljeno od požlahtnitve, lepo v krogu, toliko malo pëd drug od drugega oddaljenih, lepih, ravnih kolov v zemljo, da se krog sklene. Tako iz kolov sklenjeni krog se potem za kak meter visoko nad zemljo z srobotovino, vrbjem ali protjem dobro dlan na visoko zaplete, in delo je končano. Še boljši kakor proti živini, zavarovati se mora seveda take požlahtnitve vsako jesen zopet proti zajcu, ker sicer se poškodba gotovo ponovi.

No, kako pa naj se postopa z drevesi, katerih lubad ni okolo in okolo debla tako oglodana, da bi bil nastal presledek golega lesa med zgornjo in spodnjo ne poškodvano lubadjo? Prosto tako-le: Prej ko mogoče na spomlad se vse rane, nastale po oglodanju, s prav ostrim nožem tako izreže, da se pride do zelene lubadi in do belega lesa, da se torej vso rujavo in razcefdrano lubad kakor tudi ves tak les popolnoma izreže. Izrezati se mora torej vse rane kakor pravimo do živega. Do živega izrezane rane namaže se potem za dober prst na debelo z mazilom, to je mortom, obstoječim iz polovice ilovice, polovice kravjega blata, volvske krvi ter nekoliko pšeničnih plev. Cez to mazilo priveže se pa še, vsaj prst na debelo, slame. Najbolje se pa še stori, ako se iz slame vrv zvije, ali kita splete, ter jedno ali drugo prav na gosto okolo namazanega debla ovije, ter zgoraj in spodaj z beko poveže, da se ne more odviti. Tako mazilo in vez pusti naj se potem toliko časa na deblih, dokler same odpadejo, torej tudi do dve leti.

Kaj pa velja gledé odškodbe po zajcih oglodanih dreves od strani najemnika ali lastnika lova dotičnega kraja? — To le: Ako je kdo svoje drevje proti poškodbi po zajcu pravilno na jeden ali drugi način zavaroval in zajec mu je vendar-le škodo prouzročil, znabiti za to, ker so okolo drevja zameti nastali, ali ker je zajec sneg okolo debel odbrskal in debela mokrega mazila oprostil, ter potem vse jedno oglodal: potem je najemnik ali lastnik lova postavno primoran, po zajcu prouzročeno poškodbo plačati, sicer pa ne, nikakor ne.

Zavarovalnica za govejo živino v Novem mestu.

Pravila za ustanovitev zavarovalnice za govejo živino, katere je predložila novomeška kmetijska podružnica vladi, da jih potrdi, so došla nazaj z odlokom, ki pravi, da je ministerstvo notranjih zadev pripravljeno dovoliti osnovo takega društva, toda s pogojem, da se pravila v nekaterih točkah premené in popolnijo. Po sedajnih pravilih je premalo jamstva za trden obstanek društva; zaradi tega zahteva vlada, da se določila v tem oziru popolnijo, in da se skrbi za potrebna denarna sredstva tudi s tem, da se vpeljejo če treba doplačila, ki naj se porabijo v pokritje stroškov za slučaj primanjkljaja.

Razun tega zahteva vlada, da se premene nekatera določila, tičoča se delokroga zavarovalnice, potem sprejema društvenikov, odškodovanja in računovodstva.

Ker se gre pri zahtevani preuredbi in popolnietvi pravil za načelna vprašanja, želi podružnica, da se o vladnih predlogih in zahtevah posvetuje tudi z naprednimi živinorejci novomeškega sodnega okraja, za katerega ima biti

ne radi zbadljivih besed, ampak od globoke bolesti radi očetove osode.

Tedaj je res, da je to milijonarjeva hči, in da je očeta v obup tirala? Da, res je bogatega Hojarja hči, njegov edini otrok. Bila je nekdanj očetovo veselje in ponos; mnogi so jo snubili, odrekla je vsem. Njeno srce udalo se je ubožnemu učitelju glasbe, ki je znal glasove ubirati, kakor bi angeljci prepevali, zdaj zopet, kakor bi šumeli morski valovi, in zopet kakor bi zibal rožice spomladni vetrič. Podala je ubogemu pevcu roko edina hči in ponos bogatinov. Bogatinova jeza je vzkipela, toda očetova ljubezen morala bi zmagovati. Jeza je bila silna, ponos neuklonljiv. Oče je zavrgel svojo edino hčer, nežnega, razvajenega otroka pahnil mej kruti, brezsrčni svet.

Konec prihodnjic.

„So vsi sorodniki zbrani?“ vpraša povzdignim glasom notar, Hojarjevo oporoko v roki držeč. Nihče se ne oglasi, le tiho šepetanje in pokašljanje se sliši. Se enkrat se vrata odpro; v dvorano vstopi s povešenimi očmi in upadlega lica mlada žena, z angeljsko lepim, a ravno tako tužnim otrokom. Vseh oči so bile obrnjene na njo.

„Hojarjeva hči!“ zamrmra lahkoživček, ter popusti nanosnik, da na vrvici obvisi. „Sinčka je pripeljala, da bi nam z njim srce ganila“, pravi stara gospa, in psička bolj k sebi pritisne. „Ona je očeta tirala v obup, kaj ne“, reče precej glasno bogata gospa; — njen gospod ji pritrди in k drugim obrnjen reče: „ji pa bomo par goldinarjev skup zložili“. In uboga hči? Kakor grešnica stoji v dvorani, ne upa se navzočih pogledati. Stresuje se nje notranje, a

zavarovalnica ustanovljena. Zaraditega priredi podružnica dne 5. februarja t. l. zaupni shod v Novem mestu, pri katerem se imajo živinorejci posvetovati o tem, ali se sprejmejo vladni predlogi in s tem zagotovi ustanovitev zavarovalnice, ali ne.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Novo ministerstvo. Komaj smo dobili zadnje dni starega leta ministerstvo, že je odslužilo, in že se snuje drugo. Predsednik mu bo Körber, kateri ima nalogo, si tovariše izbrati. Kakor listi poročajo, izbral si je že trgovskega ministra grofa Gočsa, dosedanjega namestnika v Trstu, in poljedelskega ministra baron Heyna, našega deželnega predsednika.

Vojni minister hoče število rekrutov podvojiti. Dosedanje število bi se imelo potem zvišati za 51.550 mož. Zato pa potrebuje zopet 400 milijonov kron. Tedaj bomo še več delavnih moči iz doma dajali in povrh pa še plačevali. Le tako naprej!

Kvotno razmerje mej Avstrijo in Ogersko ni, kakor je bilo prvotno določeno, 65:6 : 34:4, od cesar bi Ogerska itak imela ogromen dobiček, ampak cesar je v svoji naredbi popravil to razmerje v večjo korist Ogerski. Določil je, da bodi razmerje: za Avstrijo 66^{16/49}, za Ogersko pa 33^{3/49} odstotkov.

Kaj je novega po širokem svetu?

Vojska v južni Afriki se vedno nadaljuje, in vedno in povsod so Angleži tepeni. Dosedaj so Angleži izgubili 6.791 mož na bojišču, od teh so jih pa 2.166 Buri živih zajeli in odvedli v mesto Pretorijo. Minolo sredo se je širila po Londonu grozna vest, da je mesto Ladismyth v rokah Burom, in da se je posadka 10.000 mož udala Burom. Buller, kateri je hotel v zadnjem hipu rešiti mesto Ladismyth, je prepozno prišel. Buri so tudi njega potolkli; zgubil je četrti del svoje armade. V Kap-koloniji narašča z vsakim dnem vstaja zoper angleško vlado. Kolikor je tam še kraljici udanih vojakov in policajev, komaj vzdržuje po posameznih mestih upor. Nedavno so Buri Angležem železnični vlak ustavili in jim pobrali živež. — Buri so tudi imeli mnogo topov in vojnega orodja na Angleškem naročenega. Nemške ladije so imele prepeljati to blago angleškim sovražnikom, Burom. Bilo je to v zabojih, ter zaznamovano za železo. Angleški colnarji so tihotapstvo zvovali, vlada pa je ladje sekvestrirala. O tem pomorskem pravu bodo zopet velike homatije nastale, ki

bodo Angležem nove preglavice delale. Vedi Bog, kaj vse bo iz tega nastalo?

Rusija porablja prav dobro sedanji ugodni čas, ko ji ne more Anglija nasprotovati. Če traja vojska v južni Afriki še nekaj mesecev, se Rusija tako utrdi v Aziji, da ji ne bodo mogli Angleži nikdar več priti do živega.

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — Dne 4. januarja imelo je akcijsko društvo „Narodni dom“ svoj redni občni zbor. Bilo je to zborovanje nenavadno dobro obiskano, kar je imelo svoje tehtne vzroke. — Predno o tem društvu in njega letošnjem zborovanju govorimo, treba pojasniti ustanovitev in njega pomen, da naše mlajše narodnjake o tem poučimo, starejšim pa razmere v spomin kličemo, ki so takrat vladale in povzročile ustanovitev akcijskega društva „Narodni dom“.

Ustanovitev narodne čitalnice je imela za prbuditev narodne zavesti v Novem mestu neizmerne zasluge; društveno gibanje je postalo jako živahno, in pri skrajnem pomanjkanju količkaj dostojnih prostorov je postala živa potreba, misliti na lastno poslopje „Narodni dom“, v katerem bi se mogla čitalnica razvijati, pa tudi druga narodna društva pod streho vzeti. Delalni in pogumni meščani so se lotili dela z vsim naporom, da postavijo v Novem mestu „Prvi Narodni dom“, lepo razmeroma obširno poslopje. Požrtvovalni prebivalci so jih po svojih močeh podpirali. Temu živahnemu gibanju so z izdatnimi posojili na pomoč prišli gospodje grof Barbo, grajščak Rudež in vitez Schneid. — Kakor povsod bilo je tudi tukaj več poguma kakor denarjev. Poslopje je bilo dozidano toliko, da so vsi glavni zidovi dvonadstropne hiše stali ter pokriti bili, in le pritličje je bilo izdelano, da je imela čitalnica stanovanje za silo. — Sledilo je par let presledka, da bi čitalnica si zopet opomogla in pa nabrala zopet darov za dokončanje svojega poslopja. V tem času so se tudi gori imenovani gospodje, uvidevši zadrego pa tudi važnost tega početja, izrekli mej pričami, da posojila ne bodo tirjali, da toraj posojene svote darujejo. Nemila osoda hoče, da v kratkih presledkih vsi trije gospodje odmrjo, ne da bi bilo pravilno pisanje o darilu napravljeno. Kaj početi! Gosp. dr. Poznik krene na edino rešilno pot. Da bi čitalnico rešil in pripeljal do zaželjenega cilja, ustanovi akcijsko društvo z 200 delnicami po 50 gld. Nabralo se je tako 10.000 gld., s kterimi se je čitalnično poslopje zgotovilo. Nobeden ni teh delnic kupil, da bi denar dobro naložil, ampak hotel je novomeški čitalnici, hotel je narodni ideji pomagati.

S tem korakom pa zapričeto delo ni končano. Delniško društvo se je moralo na poslopje čitalnice intabulirati, in čitalnica mora davek in obresti plačevati in poleg tega poslopje vzdržavati; inventar in gledališki oder je tudi mnogo veljal. — Le srečni izvolitvi čitalničnih predsednikov, posebno pa še neumorno delavnih in previdnih blagajnikov se je zahvaliti, da so vso stvar spravili v lep tir. Vtesnili so čitalnične prostore začasno, in kolikor mogoče oddali v najem, da si z najemnino pomagajo iz nadloge dolgov; in res, sicer počasi, a lepo in sigurno si je jela čitalnica pomagati ter s privarovanim denarjem delnice kupovati tako, da jih ima že 68. V nekaj letih bi bilo vse lepo uravnano.

Ni se čuditi, da smo domači narodnjaki jeli kaj pisano gledati, ko je ustanovitelj novomeške podružnice „Glasbene Matice“ na delnice napravil sistematičen lov, ter jih izvil manj ali bolj težko, zastonj ali pa za nizko ceno iz darežljivih rok z njemu lastno nadležnostjo. Čudimo se veliki popustljivosti naših zaslužnih narodnjakov, da tako mirno gledajo, kako mlado, sicer tudi národno društvo, podira nakane starega zavoda, katero bi mu v primerno kratkem času moglo dati brezplačno stanovanje.

Živahno gibanje od te strani je opozorilo in storilo novomeške delničarje nezaupne, in sešli ali zastopati dali so se skoro vsi.

Pri zborovanju delniškega društva je bilo zastopanih 115 glasov z 171 delnicam in 17 osebami. Take ndeležbe sploh še ni bilo, ako se pomisli, da je vseh delnic le 200. Mej obširnejim poročilom omenjal je gospod predsednik dr. Poznik velikih davkov na delnice, ki dohodek društva silno prikrajšujejo. Račun se je vzel na znanje. Nekaj točk pravil se je predrugačilo, ter se bo prosilo za uradno potrdilo. Bila je potem na dnevnem redu prošnja národne čitalnice za znižanje obrestne mere od tri na jeden odstotek za dobo petih let. Utemeljena je prošnja s tem, da jo čakajo velika in nujna popravila hiše; mej drugimi se morajo okna v vseh nadstropjih popraviti in prebarvati; stranišča se neobhodno morajo prenarediti; vodovod bo letos treba v tri nadstropja napeljati, podstrešje se mora urediti ter dimniki radi varnosti ognja popraviti. Zaradi dozidanja lansko leto je še plačati viseči dolg 400 gld.; iz teh ozirov, kakor tudi, da ji dohodkov ni mogoče zvišati, ker bi morala raznim društvom zvišati najemnino, kar se pa pri sedanjih okoliščinah gotovo ne sme zgoditi, je bila primorana, obrniti se do delniškega društva, da ji isto pomaga, in sicer popolno opravičeno, ker ravno delniško društvo je bilo svoječasno osnovano, da k dozidanju poslopja pripomore. Da narodnjaki, kateri so svoječasno delnice kupili, niso dosti dobička pričakovali, je razvidno iz tega, da skoro polovica delničarjev ni dvigalo obresti, dasiravno so znašale na leto 1 gld. 28 kr.

Pri tem zboru se je pokazalo nekaj čudnega, kar ne moremo zamolčati. Glavna oseba, ktera se je na vse kripilje upirala tej prošnji, bil je gospod doktor E. Volčič, predsednik „Glasbene Matice novomeške“. Trudil se je, da je nabral osemnajst pooblastil od zunanjih delničarjev, eno celo brzojavnim potom. Da je mogel vse glasove porabiti, razdelil je zastopstvo še mej druge gospode, ki so odborniki narodnih društev. Meščani, ki so sami delnice kupili in zastopali ali zastopati dali, glasovali so soglasno, da se čitalnični prošnji ustreže; zastopniki „Glasbene Matice“ in zastopniki delnic zunanjih lastnikov pa so glasovali proti znižanju obresti, tedaj proti koristi novomeške čitalnice. Pripomniti je, da mej slednjimi, ki so glasovali čitalnici v škodo, so bili trije čitalnični odborniki. Ne moremo si drugače misliti, kakor da čitalniških razmer, oziroma onih delniškega društva poznali niso, ali pa se prizadevanemu nadlegovanju ustavljati niso znali. — Lepo je, potegovati se za svoja društva, a nikakor ne na stroške družega. — Ker „Glasbena Matica“ za vporabo skoro vseh čitalničnih prostorov in hišnega inventarja odškoduje čitalnici le borih 48 gld. za vse leto, ne moremo si tolmačiti, zakaj je pri zborovanju delničarjev s tolikim naporom čitalnični prošnji nasprotovala, in ne moremo se znebiti slutnje, da za kulisami še kaj tiči.

Smatramo si v dolžnost, opozoriti vse, kjerkoli prizadete narodnjake, da v bodoče, predno ktereга pooblastijo, tudi prašajo, ali misli zastopati národne interese, ali separatistične in malenkostne.

Iz Novega mesta. (Čudno). Okrajno glavarstvo črnomeljsko je razpisalo 50 kron darila za tistega, ki nevarnega tatu in roparja Matijo Rogina naznani gosposki, da se zgrabi in zapre. To je storil J. J. iz Kandije. Po pravici je zahteval po sl. županstvu Smihel-Stopiškem, naj se obljubljen darilo izplača.

Slavno c. k. okrajno glavarstvo črnomeljsko pa je odgovorilo št. 513 županstvu Smihelsko-Stopiškemu s povabilom, naj prosila obvesti, da se tamošnja naredba št. 10533 ex 1899 tiče le polit. okrajev Črnomelj, Jaska, Vrbovsko in Karlovec, v katerih okrajih jedino je bila naredba tudi objavljena.

Nam lajikom se zdi tu nekaj čudnega. Ali je bila naredba izdana za to, da se nekomu iz omenjenih glavarstev podari 50 kron, ali pa z namenom, da se zlobnež bolj gotovo zaloti? Brezdvoma je bil namen naredbi zadnji. Če pa je temu tako, mislimo mi neuki, da je dolžnost c. k. okrajnega glavarstva nagrado izplačati vsacemu, ki je ptiča ulovil, ne pa samo v slučaju, če je iz onih imenovanih glavarstev.

Matija Rogina je ušel 7. julija 1899 iz zapora novomeškega, preplaval je Krko ter izginil, dokler ni bil zaloten 24. septembra 1899 v Kandiji. Dobil je pri sodbi 7 let ječe ter tri leta posilne delavnice. Star je baje še le 18 let; doma iz V. Lipe viniške župnije. G. J. J. ne namerava ohraniti obljubljenega darila zase, marveč pokloniti ga njima, ki sta Rogino dejansko zgrabila.

Iz St. Jerneja. Na dopis „Dolenj. Novic“ z dne 15. decembra 1899. štev. 24 radi mehov za žveplanje grozdja proti plesnobi, katere je izumil in izdeljuje Jože Hudaklin podobar v St. Jerneji št. 10. so resnično med vsemi dosedaj, v tukajšnji okolici razširjenimi, bodi si glede uspešnega d-lovanja, razprševanja žvepla in nizke cene — 3 gld. komad, v primeri kakovosti najpripravniji.

Podpisano županstvo potom tega priporoča toplo vinogradnikom, ki si želijo dotično orodje omisliti, se s svojimi naročili na zgoraj omenjenega izdelovalca se obrniti. Kakor se sliši, misli dotični izdelovatelj nekoliko omenjenih mehov na razgled nekterim občinam uposlati.

Županstvo St. Jernej, dne 26. dec. 1899.

Jos. Polanc.

Domače vesti.

(Presvetli knez in škof A. Bonaventura Jeglič) je poklonil po 100 K. dijaškim kuhinjam v Novem mestu, Kranju in Ljubljani, ter društvu svetega Cirila in Metoda, pa „Naši straži“.

(Gospa Hočevvar) v Krškem je darovala za zidanje nove šole na Vidmu 7.000 kron.

(Izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so v omenjeno svrho naslednje občine: Kastav 200 K, Turjak 30 K, Dovje 40 K, Videm-Dobrepolje 40 K, Radeče pri Kranjskej gori 30 K, Trnovo pri Gorici 40 K, Sv. Gregor pri Ribnici 40 K.

(Notarsko mesto v Mokronogu) dobil je ptujski notar gospod Makso Kosér.

(Sejm v Kostanjevici) bode v sredo, t. j. 17. januarja 1900, in sicer za blago in živino.

(Narodna čitalnica) v Novem mestu priredi s sodelovanjem „Dol. pevskega društva“ in „Glasbene Maticice“ 20. t. m. koncert s plesom.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu decembru 1899 je 194 strank vložilo 46.141 K. 23 h., 116 strank vzdignilo 29.253 K. 29 h.; torej več vložilo 16.887 K. 94 h. Štirim strankam se je izplačalo posojil 2120 K. Stanje vlog 1,361.491 K. 50 h. Denarni promet 125.812 K. 1 h.

(Popotni pouk o kmetijstvu) priredi kmetijska podružnica v Novem mestu, in sicer v nedeljo dne 21. t. m. v Brusnicah in Stopičah, v nedeljo dne 28. t. m. v Vavtivasi in Prečni in 4. februarja t. l. v Št. Petru in Belicerkvi. Poučevala bodeta gg. vodja R. Dolenc in pristav V. Rohrman, prvi o vinogradarstvu in sadjereji, drugi o pridelovanju krme in o reji plemene živine. Pouk se prične v napovedanih krajih točno ob 3. uri popoldne. Razun tega priredi kmetijska podružnica tudi letos cepilni in vinarski tečaj za vinogradnike novomeškega okraja. Ta tečaj se bo vršil ob nedeljah dne 25. februarja, 4. in 11. marca t. l.

(Zaupni shod živinorejcev novomeškega sodnega okraja) priredi kmetijska podružnica novomeška v pondeljek dne 5. februarja t. l. ob 2. uri popoldne v hiši katol. družbe rokodelskih pomočnikov v Novem mestu. Na dnevnem redu je posvetovanje o prenarredbi pravil za ustanovitev zavarovalnice za govejo živino v smislu vladnih predlogov. Vsi zavedni živinorejci so vabljeni, da se shoda udeležijo.

(V Ameriko) se je izselilo v pretečenem letu iz okraja Černomelj, Kočevje in Novomesto 730 oseb.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico, reg. zadruga z neomejeno zavezo.) Posojil se je izplačalo 3986 K. Vrnilo se je 940 K. Stanje koncem decembra 1899 50608 K. Opravih deležev je vplačanih 942 K. 40 h. Tedaj stanje koncem decembra 12241 K. 20 h. Vlog je bilo vplačanih 6679 K. 70 h. Vrnjenih 954 K. 46 h. Stanje koncem decembra 38.506 K. 23 h. Zadrughih deležev je 1254.

(Centralna posojilnica slovenska) s sedežem v Krškem, kateri se je pridružilo do sedaj 32 okrajnih posojilnic, je imela lani 300.000 K prometa. Njen organ, „Slovenska zadruga“, glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug, izhajal bo tudi v novem letu. Prva številka prinaša raznovrstne narodno-gospodarske razprave. List stane na leto 4 K in se naroča pri omenjeni zadrugi v Krškem.

(Utopila se je) v Krupški vodi M. Boben z Vrtače št. 11 pri Semiču. Ko je prala čeva, se ji je najbrž zvrtilo v glavi, da je padla in se znatno ranila. Prišla je ob zavest in utonila, dasi je voda na tem mestu zelo plitva. Ob treh popoldne so jo dobili v vodi; zapustila je več nedoraslih otrok. Prejšnji dan je bila pri sv. spovedi in sv. obhajilu, zato upamo, da je bila pripravljena.

(Strokovni tečaj za krojače.) C. kr. trgovsko ministerstvo je po trgovinski in obrtniški zbornici vloženo prošnjo zadruga krojačev v Ljubljani za prireditev strokovnega tečaja za krojače predložilo ravnateljstvu c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja v izjavo. Ta tečaj se bo brzkone otvoril pričetkom meseca svečana letos; za sprejem v ta tečaj prositi imajo pravico krojaški mojstri in pomočniki; povdarja se pa, da morajo prosilci, ki ne stanujejo v Ljubljani, priložiti priporočilo občine. Naznanila sprejema načelnik

zadruga Franc Sturm v Ljubljani, Breg št. 14. Naznanila onih, kateri ne stanujejo v Ljubljani, se pa morajo poslati trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani in morajo imeti poleg natančnega naslova navedeno tudi starost prosilčeve, in koliko časa je dotičnik mojster ali pomočnik. Obiskovalci so učnine prosti.

(Priporočljiv meh za žvepljanje trt.) Kakor sploh predobro znano, prikazala se je v preteklem letu grozdna plesnoba (oidium tucherii) v prošlem letu marsikje po Dolenjskem in drugod v prav veliki meri. Strokovnjaki trdijo, da ako se ne bode obolelih trt pravilno žvepljalo, bodo pričele poginivati, kakor so v svojem času v Italiji kar vse poginile. Za žvepljanje treba je pa dobrega, kar le mogoče finega žvepla in dobrih priprav za to delo, dobrih mehov. Kakor slišimo, namerava neki jako podjeten gospodar v Novem mestu napraviti mlin za mletev žvepla, tako da se bode žveplo prav zanesljivo tukaj doma dobivalo in ne bode ga treba od drugod naročevati. Kar se pa tiče dobrih mehov za žvepljanje, zvedeli smo po vodstvu deželne kmetijske šole na Grmu, da izdeluje neki gospodar Jožef Hudaklin, podobar v Št. Jerneju prav dobre, priporočljive mehove. Gospoda Hudaklina meh stane neki šest kron. Vinogradniki, podpirajte domačega obrtnika, in kupujte mehove pri njem.

(Delniškega društva I. Narodni dom v Rudolfovem) občni zbor je bil 4. t. m. v prostorih novomeške čitalnice. Premenile so se nekatere točke pravil, tako da bode odslej občni zbor mogoč, ako bode navzočih le pet delničarjev, ter da bode desetino vsakoletnega dobička devati v rezervni zaklad le dotlej, dokler slednji doseže desetino delniške glavnice. Z 58 glasovi proti 53 se je dalje sklenilo, da se dolžnici narodni čitalnici v Novem mestu obrestni znižajo za tri leta od 3,4% na 1%, ker je izvršiti več poprav in prenovitev na zadolženem poslopiju, ki ima biti v prid vsem narodnim društvom. Vsled tega sklepa bodo dohodki rečena tri leta tako mali, da se je moralo vstaviti izplačilo vsake dividende za dve leti. Konečno so bili voljeni v upravni odbor gg.: Krajec, Pauser st., Perko, dr. Poznik, dr. Schegula, pl. Sladovič in dr. Volčič; v pregledovalni odbor pa: A. Oblak, Pauser ml. in Umek.

(Premog v Št. Janžu.) Minola dva meseca se je izvozilo iz Št. Janža 1150 meterskih centov po Dolenjski železnici na razne strane. Tudi na Sevnico ga prevažajo. Vozniki in delalci imajo za sedaj pač pičli zaslužek, ali kadar se nameravana železnična proga vresniči, utagne biti boljše.

(V župniji Ajdovec) je bilo rojenih v preteklem letu 1899 vseh vkup 37, med temi je 19 dečkov. Umrlo jih je 17, med temi 10 možkih; najstarejši 85½ leta star. Oklicanih je bilo 11 parov, poročenih sedem.

(Velikansko škodo na sadnem in hostnem drevju) prouzročil je, kakor od svedoka čujemo, ob novem letu led na Notranjskem okolo Št. Petra, Postojne, Bistrice itd. Po hudem mrazu (do 20° R) nastalo je naenkrat južno vreme. Pričelo je deževati, ob enem brila je pa tudi kaj močna, posebno pa mrzla burja. Žalostni nasledek tej pač čudni vremenski prikazni v tem letnem času bil je ta, da je dež po drevju zmrznil ter se v led spremenil. Ledu nastalo je pa po drevju toliko, da je njegova teža veje drevja od debel odkrhovala; dosti debel sadnega in hostnega drevja je tudi pod ledom počilo, tako da se bode posušila. Dosti dreves je pa

tudi teža na njem nastalega ledu kar iz tal izrila, t. j. prevrgla ga je s koreninami vred na tla. Grozno je videti upustošenje navedenih krajev, in škoda seveda, je skoraj neprecenljiva. To ne samo na sadnem drevju, marveč tudi na hostnem, in poslednje posebno na pač krasno uspelih pogozditvah tamošnjih kraških goličev.

(G. Janko Leban), nadučitelj v Trebelnem nad Mokronogom je obhajal te dni 30letnico svojega pisateljstva. Začel se je bil vaditi v peresu že s 15 letom. Ta gospod se odlikuje, kakor znano, kot mladinski in vzgojeslovni pisatelj, a tudi kot pesnik.

(V davčnih zadevah) in sicer v zadevi osebnega davka, je podal drž. poslanec Viljem Pfeifer, jako primeren predlog v državnem zboru. Kadar se namreč napoveduje ta davek, se stranki naznani le skupna vsota dohodkov, ki se je vzela za podlago obdačenju. Ako pa se stranka zoper to obdačenje pritoži, oziroma prosi, kako se je skupna vsota našla, je še radi nekolekovanja pritožbe kaznovana, kar je res čudno. Poslanec želi torej, da se stranki naznanijo posamezni deli one skupne vsote, da se more o vsem prepričati.

(Upravna častniških plač). Delegacijam se je predložil predlog, kako se naj zvišajo častnikom (oficirjem) plače. Častniki bodo dobivali v naslednjem razmerju večje plače (v oklepkih so dosedanje plače): feldmaršal (21.000) 24.000, vojni minister (20.000) 20.000, feldeigmeister (16.000) 16.800, feldmaršal-lejtenant (12.600) 14.016, general-major (8.400) 11.400, polkovnik (4.200) 6.000, major (3.360) 4.008, stotnik I. razreda (2.400) 3.006, stotnik II. razreda (1.800) 2.400, nadporočnik (1.440) 2.040 in poročnik (1.200) 1.680 kron. Poleg tega dobe seveda še vse priklade, tako da se te svote še znatno zvišajo.

(Uvažanje prašičev na Kranjsko je iz sledečih ozemelj Hrvaške in Slavonije prepovedano: a) iz okrajev: Jaska, Karlovac, Samobor, Pisarovina, Stubica, Zagreb, (velika županija Zagreb), Novi, Ogulin, Slunj, Sušak, Vojnić in Vrbovsko (vel. žup. Modruš-Rieka), Klanjec, Krapina, Novi marof, Pregrada in Varaždin (vel. žup. Varaždin), Djakovar in Našice (vel. žup. Virovitica), Požega, Daruvar in Pakrac (vel. žup. Požega), Gjurjevac, Grubišno polje in Križevac (vel. žup. Bjelovar-Križevci); b) iz občin: Dubranec in Vukovina (okraj Vel. Gorica v vel. žup. Zagreb), Gudovac, Kapela, Rača in Vel. Pisanika (okraj Bjelovar v vel. žup. Bjelovar-Križevci), Dubrava in Križ (okraj Čazma v vel. žup. Bjelovar-Križevci) Bukovje (okraj Garešnica v vel. žup. Bjelovar-Križevci), Drnje in Sokolovac (okraj Koprivnica v vel. žup. Bjelovar-Križevci).

(Mestno posredovalnico za delo in službe) ustanovila je ljubljanska mestna občina. Pokazalo se je, da je bil taki zavod res potreben, ker prav pridno se oglašajo taki, ki službe iščejo, kakor oni, ki imajo v službo sprejemati. Za vpisovanje in posredovanje se plača enkrat za vselej 40 vin, s tem plačilom dobi vsak pravico posredovanja skozi štiri tedne.

(Poštne stvari.) S 1. januarjem je tudi na pošti vpeljana nova, kronska veljava, in s tem dnevom se nekatere poštne pristojbine povečajo, druge zmanjšajo. Tu navedemo najnavadnejše slučaje naših pošiljatev. Od pisem, ktere dobivamo pri malih, to je po necesarskih poštah, ni nič več plačevati; tudi časopisi se morajo od sedaj brezplačno oddajati.

Navadna pisma, ki so namenjena po naši državi, ali na Ogrsko, v Nemčijo, v Bosno in Črno

goro, veljajo kakor dosedaj, in sicer: ako ne presežejo teže 20 gramov (v Nemčijo in Črno goro 15 gramov), 10 vinarjev, za okraj pošte sam 6 vinarjev.

Dopisnice, ki se sedaj veljale dva krajcarja ali štiri vinarje, bodo v prihodnje po pet vinarjev. Stare dvakrajcarske znamke ali dopisnice se smejo dopolniti z znamko za eden vinar.

Cena pošiljatev tiskovin se zniža po sedanjem razmerju dveh in treh krajcarjev na tri in pet vinarjev.

Priporočnina za pisma, to je za rekomandirana pisma, kar je sedaj 10 kr. nad navadno poštno veljalo, bo sedaj 25 vinarjev zaračunjeno.

Nakaznicam ostane stara cena, le v vinarjih izražena.

Pismonoše po deželi bodo pobirali od priporočenih pošiljatev, pisem, nakaznic, poleg poštne, ako jo ni odposiljatelj plačal, od zavojev 15, od drugih pošiljatev po 5 vinarjev.

Pristojbina za nabiranje poštno-hranilnih vlog nad 10 kron in vlog v čekovnem prometu poštno-hranilničnega urada se je znižala od 5 krajcarjev na 5 vinarjev. Nove poštne znamke so po 1, 2, 3, 5, 6, 10, 20, 25, 30, 40, 50, 60 vinarjev, in po 1, 2 in 4 krone.

Stare znamke, dopisnice, vozni listi ostanejo do konec meseca v veljavi, le pristojbine je treba popolniti, in znamenje goldinarjev, krajcarjev se naj popravi v krone in vinarje.

(Zveza slovenskih in istersko-hrvatskih županov.) Na shodu slovenskih in istersko-hrvatskih županov dne 17. avgusta 1898 bilo je sklenjeno, da se ustanovi „zveza slovenskih in istersko-hrvatskih županov“. Č. kr. dež. predsedstvo kranjsko je post tot diserimina rerum z odlokom št. 5105/pr. z dne 20. okt. t. l. odobrilo pravila za to zvezo, ki se slovejo tako-le:

§ 1. Društvo ime in sedež. — Društvo „Zveza slovenskih in istersko-hrvaških županov“ se ustanovlja za Kranjsko, Stajersko, Koroško in Primorsko (Goriško, Trt in Istro). Vodstvo in sedež mu je v Ljubljani.

§ 2. Namen društva. — Društva namen je: poučevati svoje člane o predpisih občinskih zakonov in družih zaukazov, ki vrejajo občinsko uradovanje, pospeševati kulturne težnje slovenskega i hrvatskega naroda ter potezati se za gmotne koristi njegove. To doseza društvo stem, da izdaja strokovni list, da izdaja ali pospešuje izdajanje zbirke za občinsko upravo važnih zakonov, da pošilja peticije in resolucije oblastvom in postavodajalnim zborom, da sklicuje redne in izredne društvene shode (občne zборе), na katerih se razpravljajo z občinsko upravo v zvezi stoječa vprašanja ter kulturne in gospodarstvene zadeve slovenskega in hrvatskega naroda.

§ 3. Člani društva. — Člani so častni, pravi in podporni. Le avstrijski državljani more biti član društva. A) Častni člani morejo biti oni samospravni avstrijski državljani, ki so si pridobili posebnih zaslug za društvene namene. B) Redni člani zamorejo biti le župani ali podžupani slovenske ali hrvatske narodnosti. C) Podporni člani morejo biti občinski svetovalci in občinski odborniki slovenske ali hrvatske narodnosti. Redni ali podporni član postane dotična oseba, ko prijavi društvenemu odboru, da hoče biti član društva in izpolnovati društvene dolžnosti. Redni člani plačujejo udnino po 5 gld., podporni pa po 2 gld. Društveni odbor ima pa pra-

vico ubožnim županom ali podžupanom udnino znižati ali celo spregledati.

§ 4. Dobava denarnih sredstev. Društvena denarna sredstva so: a) udnina rednih in podpornih članov; b) darila in volila; c) naročnina za društveno glasilo in skupilo za spise, katere društvo izda.

(Dalje prihodnjič.)

(Slovenske pesmi.) Valček za citre. Zložil H. Horn. Cena 60 kr. Založil H. Horn v Radovljici. Slovenskim citrarjem bo skladba v kaj lepem natisu gotovo dobro došla.

(„Slovenska pisarna“) imenuje se glasilo društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov. Izhaja vsako četrletje, ter stane za ude društva 1 K. 50 h, za neude 2 K.; posamezne številke po 50 vin. (Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne vesti.

* (Koliko jezikov) se govori na vsem svetu? Učenjaki trdijo, da 5 tisoč narečij in 860 mej seboj popolno različnih jezikov. Govore pa v Evropi 89 različnih jezikov, v Afriki 114, v Aziji 123, v Ameriki 417 in na različnih oceanskih otokih 117. Čudno je, da na mnogih sosednih otokih popolno različno govore, in če taki prebivalci skup pridejo, se le s kazanjem sporazumejo.

* (Grozni mrz) je letos marsikako žrtev zahteval; strašna pa je vest, da je v Münichslagu na poti iz šole zamrznilo 13 otrok. Našli so jih na kupu tesno se objemajoče. Sneg in nevihta jih je na poti dobila.

* (Lepo volilo) Neka gospa v ruskem mestu Moskvi je zapustila vse njeno premoženje 14 milijonov frankov dobrodelnim namenom. Mej drugim poltretji za bolnišnico v Moskvi, poldrugi milion za bedaste in božjastne ljudi in 1 milijon za hiralnico. Tudi cerkva in samostanov se je spomnila.

(Samomor umirajočega). Dne 1. januarja si je na Dunaju nek bolni mož med podelitvijo sv. poslednjega olja na tihoma pod odejo zabodel nož dvakrat v srce ter izkrvavel.

* (Velika podivjanost) mora vladati po Italiji. Na sveti večer, ko pri nas tako uzorno živimo in se domači mej seboj radujemo, primerilo se je po laški deželi dvajset umorov in dva umora lastnih očetov.

* (Strašen potres na Ruskem). Iz Tifisa poročajo, da je v okrožju Ahalkalaka zadela potres 13 vasi, izmed katerih je šest docela porušil. Doslej so našli 800 mrtvih. Potres se ponavlja. Pred vsakim sunkom grmi pod zemljo, kakor bi se čulo steljanje topov.

* (Papež) je lahko preстал vse težave pri otvoritvi „svetega leta“. Knezu Marku Antoniju Colona je rekel sv. Oče ob tej priložnosti: „Sveto leto mora biti za vsakogar povod veselja in zato bodem katoliškemu svetu napravil veliko presenečenje“. — Na novega leta dan je sv. Oče vsprejel škofa iz Temešvara, Dessewfy-a, kateremu je med drugim rekel: „Dobro me poglej, moj sin; nisem še nadložni stavec; še dosti krepkega se čutim za vlado in hočem še veliko delati v blagor cerkve.“

* (Velikanski požar) se naznanja iz glavnega mesta Rusije, iz Petrograda. V pusti ob Volgi traja že dva tedna strašen požar. Več posestev in naselbin je pokončanih. Zgorelo je kacic 100 ljudij in več tisoč glav goveje živine in drobnice. Skoda je ogromna.

V Novo mesto vračajoča se pisma.

Od 25. sept. do 31. dec. 1899. Jozef Gerdenc Allegheng Co. N. A. — Johana Butalja Linc. — Anton Knaus Suchen bei Koče — Anton Piskovic Laibach. — Angelo Pasqualini Clagenfurt. — Janes Dorovic Chicago. — Johann Cimerman Blttik N. A. — Mica Lindič Haroj N. A. — Anna Nawratil Wien. — Josefina Polainer Treffen bei Villach. — Ludwig Dolenc Rudolfswert. — Kathi Wien. — W. Weble Banjaluka Bosna. — Georg Setina ? Rheinland. — Franziska Jereb Podlipa pri Breštenau. — Marija Hren Pollinwood N. A. — Janko Predović Čikago. — Johan Kuljaj Anacoma. — Jakob Grachek Ebensee O. Öst. — Maria Teršinar Novomesto. — Anna Vrsčaj St. Vir. Zatična. — Johan Šekula Reichenfels Kroatka. — Franziska Koren Mokronog. — Peršina Jozefa Zagreb. — Peršina Jozefa Zagreb. — Jože Kaleč Seegraben b. Leoben. — Neža Vidic Trifail. — Janez Jansič Terbovlje. — Jozefina Luzdove Gorica. — Mathias Gramer Laibach. — Matij Golobič N. A. Michigan. — Jozefa Tomažin Pola. — Marija Lenc Kamnik — Emma Preil Budapest. — Niko Pavlovič Mich. Mountain Amerika. — Johan Udovč Pueblo Colo N. A. — Dušan Papič Karlovac. — Anton Župevc Mostar. — Johann Stefančič Laibach. — Stefan Težak Madisen N. A. — Matja Gadnik Zagorje. — Jakob Cerar Šice Koroško. — Georg Wilt-schnik Trieben. — J. Jelinek Brünn. — Janes Hočevnar Calumet. — Fanny Jenko V. Croce bei Wippach. — Franz Kozoglav Wien. — Mici Sevšek Ljubljana. — Marija Berkše Laibach. — Franz Kramar Ljublan. — Marija Jakelj Zagreb. — Johann Park Jowa N. A. — Majk Hribar Chicago. — Sigmund Halina Nieder Ö. ? — Franc Knezic Klagenfurt. — Janez Janko Olekerhen Ober Paler. — Antonia Brnauer Triest. — Anton Udovič Lake Colo A. — Franz Mežnar Calumet N. A. — Darovec dragoner Ljubljana.

Matija Zimzek Posta Semt Vait. — Miklauš Popovic Kamnik. — Maks Bulic. — Domenico Hieflau via Eisenerz. — Mihel Zilnik Triest. — Aneta Bregvar Fiume. — Jochan Lokar Aurora N. A. — Jerca Županc Trieste. — Johann Supančič Rudolfswert. — J. Ledenik Mejsto. — Johann Rolih Fajč Oberštajer. — Anna Rokše Niklasdorf b. Leobn. — Anton Šiška Ljublan. — Nežika Kernak Laibach. — Josip Pirneuer Rossland N. A. — John Rozman Clevelane N. A. — Alojz Simc Calumet. — Jozef Gazvoda Joliet N. A. — Matt. Clippar Co. Colo N. A. — Jure Vujčić Chicago Ill. — Maria Lovšin Triest. — Johann Haas Wien. — Ana Slek Ljublan. — Miha Totar Niederösterr. ? — Franzišek Malenšek Cleveland. — Jakob Bohte N. A. Chicago. — F. K. Rudolfswert. — Franz Schodl Wien. — Anton Vertačič Zagreb. — Anton Smolic Leadville Colo. — Neža Papež Chicago N. A. — Jos. Barboric Cravoford N. A. — Johann Park Madison Amerika. — Mica Kumm Do-bindol. — Miklavž Novak Alleghy. — Franz Gasper Guterfeld ? — Vekoslav Teuš Sopron. — Johann Bučar Toplice. — Jurič Blossbud Chicago. — Johann Rubas Novomesto. — Suchanek Laas. — Pepa Šurla Novomesto. — Pepina Reški Novomesto. — Arnstein & Eskeles Wien (rec). — Paul Negri Berlin. — Stefan Johan ? Bayern. — Marija Telatko Toplice. — Viljem Rooida Kranj. — Skrabec Martin Graz. — Janez Sogoja Aspark Ober-Pajer. — Jozef Kristan Santt Amerika. — Franc Mikec Novomesto. — Franca Hrovat Novomesto. — Miha Fotar ? Niederösterreich. Giuseppe Olivo Osoppo Italien.

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

Društvo „Mestna godba“ je nabralo med svojimi člani 13 gld. 60 kr., g. Anton Žgur, župnik 10 gld., g. župn. A. Lovšin 2 gld., g. župnik Ant. Hočevar 3 gld., gg. dobrotniki iz Mesta in Kandije za mesec januar 27 gld., g. nadničitelj Iv. Barle 1 gld., g. P. Bernard Vovk 2 gld., presvitli knez in škof Anton Bonaventura 100 kron, slavna prva dolenska posojilnica v Metliki 10 gld., neimen. duhoven 1 gld. 50 kr., g. župnik Al. Stare 5 gld.

Loterijske številke.

Trst	30. decembra	48	20	12	14	64
Gradec	5. januarija	13	1	33	79	18
Trst	13. „	33	3	58	52	37

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne izraze sočutja povodom smrti našega nepozabnega očeta, gospoda

Josip Žitek-a

kakor tudi za mnogobrojno častno udeležitev pri sprevedu k zadnjemu počitku, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

V NOVEM MESTU, dne 2. jan. 1900.

(19)

Žalujoča rodbina Žitek.

Zahvala.

(Po pomoti zakasnjeno) Slavno društvo „Mestna godba“ v Novem mestu je nabralo med svojimi člani 13 gld. 60 kr. v podporo tukajšnji dijaški kuhinji. Za velkodušni dar izreka podpisani vsem p. t. dobrotnikom najtoplejšo zahvalo. Povrni Bog!

Dr. Jos. Marinko.

Zahvala.

Grajsčina Ruperčevrh je podarila dijaški kuhinji v Novem mestu 10 kubičnih metrov drv za kurjavo. Podpisani v imenu podpiranih dijakov s tem slavno oskrbništvom za veliki dar srčno zahvaljuje.

Dr. J. Marinko.

Zahvala.

Toplo se zahvaljujem vsem velečastnim in blagim gospem, ktere so mi pri nabiranju blagovolile izročiti darove za altarni prt v kapiteljski cerkvi. Naznanjam jim tem potom, da sem 303 K. 60 v. nabrala, ter izročila mil. gosp. novomeškemu proštu.

NOVO MESTO, dne 10. jan. 1900.

Hedviga pl. Vesteneck.

Zahvala.

Za napravo novih orgel v Semiču so darovali: Nj. ces. Visokost nadvojvoda Evgen 340 K., veleč. g. Martin Malenšek, mestni župnik pri sv. Petru v Ljubljani 200 K., g. Ivan Sušteršič župan v Semiču 200 K., nekdo iz Semiča 1200 K., čast. gospod Valentin Marčič, kapelan v Semiču 80 K., čast. gospod Andrej Lavrič, kapelan v Semiču 40 K., g. Janez Jakša iz Nestoplje vasi 160 K., g. Martin Slmonič iz Vavpče vasi 100 K., gospod Martin Drganc iz Štrekljevca 10 K., gospod Jožef Kamenšek iz Štrekljevca 6 K.

Vsem pristrčna zahvala! Nadjamo se, da tudi naši prijatelji v Ameriki ne bodo sv. Štefana pozabili.

Cerkveno predstojništvo v Semiču.

Cepljenke

izvrstno zaraščene in čiste, prve vrste, kakor laški rizling, burgundec, muškatelec, žlahtnina (španjol), kabernet in portugalka. — Za Istro: negrara, teroldiga, brzamin. — Trte za namizno grozdje: imperijalni in hrustljati španjol. — Podlage: riparija portalis, solonis in rupestris montikola.

Ceniki na zahtevanje brezplačno. (20—1)

Grajsčina Raka, pošta Raka pri Krškem.

AUFGEBOT!

Es wird zur allgemeinen Kenntniss gebracht, dass

1. der Gutsbesitzer Dr. jur. Conrad Emanuel Bertsche, wohnhaft in Poganitz bei Rudolfswert in Krain (Oesterreich), Sohn der zu Angenstein verstorbenen Eheleute: Fabrikant Conrad Emanuel Bertsche und Emilie geb. Kissing,
2. Anna Helene Alma Schreckenberger, ohne Beruf, wohnhaft in Celle, Tochter der Eheleute: Sanitätsrath Eduard Oskar Schreckenberger und Anna Marie Rembergine Elisabeth geb. Köster in Celle, die Ehe mit einander eingehen wollen.

Die Bekanntmachung des Aufgebots hat in den Gemeinden Celle und Poganitz zu geschehen.

CELLE, am 5. Januar 1900.

Der Standesbeamte:

In Vertretung

Lilienthal.

(12)

Štev. 559.

Razglas!**Občni zbor**

prve dolenske posojilnice, registrovane zadruga z omejenim poročtvom v Metliki

skliče se s tem

na dan 2. februarja 1900 ob 9. uri dopoldne v pisarno mestne občine Metlika.

Ako pa k temu občenemu zboru dovolj povabljenih v smislu § 39 posojilničnih pravil prišlo nebi, bode drugo zborovanje dne 25. februarja 1900 ob isti uri in na istem kraju z dostavkom, da se bode ta dan čez na dnevni red stavljene predmete brez ozira na število navzočih društvenikov sklepalo.

Dnevni red na občenem zboru je sledeči:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnika.
3. „ nadzorstva.
4. Potrjenje računa za leto 1899.
5. Predlog bilance.
6. Volitev ravnateljstva in nadzorništva.
7. Predlogi društenikov.

Opomba: Vioge obrestujejo se tudi po novem letu po 4 1/2%, brez odbitka novega rentnega davka.

Nadzorništvo I. dol. posojilnice v Metliki, dne 11. januarja 1900. (11—1)

Oddaja cepljenih trt.

Kmetijska podružnica v Novem mestu bode oddala iz subvencionirane trtnice na spomlad nekoliko tisoč cepljenih trt sledečih vrst:

1. Za bela vina: laški rizling, beli burgundec, kraljevina, grganja, hrustljati španjol in traminec.
2. Za črna vina: zametasta črnina, modra frankinja in portugalka.

Trte so cepljene poglavitno na riparijo portalis, deloma tudi na rupestris montikola.

Cena za 100 cepljenk znaša 16 K.

Prošnje za cepljene trte se sprejemajo le od vinogradnikov, ki imajo svoje vinograde v okrajnem glavarstvu novomeškem, in sicer zadnji čas do 15. februarja t. l. Na pozneje došle prošnje se ne bo oziralo.

Prošnje naj se predložijo potom županstvu ali pa kmetijskih podružnic.

Kmetijska podružnica v Novem mestu (9—1)

P. n.

Usojam si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril

**trgovino v novi hiši
poleg železnega mosta,**

v kateri se bo nahajalo vedno sveže špicerijsko in barveno blago, železnina, vsakovrstno orodje, semena itd.

Priporočam se tem potom za cenjeni obisk in zagotavljam točno in solidno postrežbo, z vedno dobrim blagom po najnižjih cenah.

Stara prodajalna ostane odprta, ter bode tržila, kakor doslej.

Kandija, dné 2. januarja 1900.

Z velespoštovanjem

F. Kastelic.

(21-1)

V Veliki Bučni vasi blizu novomeškega kolodvora je na prodaj, ali se da v najem

nova hiša na dva konca,

z dvemi kleti in hlevom; zraven je tudi sadni vrt.

Tudi se proda šivalni stroj.

Več pove lastnik Franc Kumar, Vel. Bučna vas, pošta Novo mesto (15-1)

Odvetniška pisarna

Dr. V. Žitek-a

se nahaja od

15. januarja 1900

naprej v hiši

gosp. Rohrman-a

na Ljubljanski cesti št. 37

v pritličju. (3-1)

Imam na prodaj čez

100 veder češpelj za kuhanje, veder po 2 gld. 75 kr.
in 400—500 litrov slivovke,

dobre in zdrave, domačega pridelka po 60 gl. 100 lit.
Več pove Matija Tekavec, posestnik Velka vas št. 23,
pošta Leskovec, Dolenjsko. (17-1)

Čemu v Ameriko,

ko si doma lahko denarja zasluži,

kdor zna pisati in brati in mu je resna volja truditi se. — Vprašanja o tej zadevi pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom: „Ne v Ameriko! poste restante, Ljubljana.“ (10-1)

V prodajalno s železnim in špicerijskim blagom sprejme se takoj

sposoben deček

v pouk. — Več pove Adolf Gustin, trgovec v Novem mestu. (18-1)

Hrastova drevesa

ima na prodaj

gosp. Kuiovic v Toplicah. (15)

MESTNA HRANILNICA V NOVEM MESTU

sprejema vloge **vsak dan dopoldne** proti **4⁰/₁₀₀ obrestovanju** od 1. prihodnjega meseca ter ravno tako izplačuje iste, ter računi obresti do zadnjega dne preteklega meseca.

Rentni davek plačuje hranilnica sama, tako da dobé vlagatelji **polne 4⁰/₁₀₀ obresti.**

Stanje vlog K 1,344.603.

Stanje hipotečnih posojil K 1,010.000, stanje meničnih posojil K 101.777, stanje vrednostnih papirjev K 96.336, stanje rezerve K 19.563.

Denarni promet **prvih deset mesecev** znašal je **K 2,601.298.02.**

V mestno hranilnico v Novem mestu se nalaga po c. kr. sodiščih **pupilarni denar.**

Mestna občina Novo mesto jamči poleg položene varščine **10.000 glđ.,** ki je vinkulovana za varnost vlog in obresti sploh z vsem svojim imetjem.

Ravnateljstvo.

MOHAR, predsednik.

PERKO, pis. ravnatelj.

Naznanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi nepremočljiv tirolski ločen za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke vsake velikosti za gospode in dečke po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster. Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporoča se preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno

✂ talarje, površnike itd. ✂

po najokusnejšem in najnovjšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se preč. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno

krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

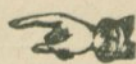
Stanje hranilnih vlog 30. septembra
1899.: čez 2 milijona gld.

Denarni promet v devetih mesecih
čez 6½ milijona gld.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče št. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2., I. nadstr.

Sprejema

 hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

 4½%

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 goldinarjev čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. sept. 1899:
2.112.219 gld. 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept.
1899: 6,757.658 gld. 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 10. oktobra 1899.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Francišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc,
odvet. koncip. v Ljubljani.

Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Karol Kaushegg,
veleposestnik v Ljubljani.

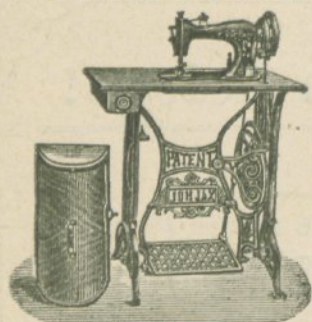
Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polji.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške
blagajne v Ljubljani.

Dr. Viljo Schweitzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Gregor Šilbar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušeničnik,
stolni vikar v Ljubljani.

Janez Jax-a

najstarejša
in največja
tovarniška zaloga

šivalnih strojev

v Ljubljani, Dunajska cesta št 13.

Zastopnik za Dolenjsko
Friderik Skušek,
trgovec v Metliki. (210—11)

Hiša je na prodaj iz proste roke v Žabji vasi št. 17, pet minut od Novega mesta. Obstoji iz treh sob, kuhinje s štedilnikom, prodajalnice, novo zidanega bleva in dveh svinjakov; poleg hiše je tudi lep sadni vrt. — Več se izve ravno tam. (1—1)

V najem se da kovačnica

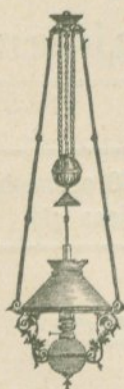
na vodi s kladvom in brusom. Ista se nahaja ob cesti, blizu železnice. Več pove Janez Sitar na Mirni pri Trebnjem. (16—1)

Trgovskega učenca,

dobrih starišev, s primernimi šolskimi vednostmi, sprejme v poduk Friderik Skušek, trgovec v Metliki,

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je tako dobrodišeča in zdrava kavina pijača?

Ker še vsi ne vedo, ktere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava, katera skozi en ekstrakt bobove rastline duh in okus bobove kave zadobi. Taista toraj združi na neprecenljivi način dobre zdravju delujoče lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenim duhom bobove kave. Kathreiner Kneippova sladna kava služi posebno za primes k bobovi kavi, diši pa tudi ako se sama použije. Dobi se povsodi, ne sme se pa nikoli odprta prodajati in je samo pristna v znanih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa in z imenom »Kathreiner«.

► **Luč prihodnosti!** ◀

Auer Gazolin svetilke

nadkriljujejo vse dosedanje, in je razsvetljava izdatno ceneja od petroleja in acetilena.

Reference na razpolago!
Popolna garancija.

Zalagatelj

Jos. Medved, Novo mesto.

Veliko zalogo

po dunajskem kroju
izgotovljenih oblek,

za dečke in dorastle, kakor tudi
po meri izgotovljene

priporoča

Dijakom **Jos. Medved,**
znižane cene! Novo mesto.

**Šivalne stroje
in kolesa**

le prve vrste,

plačilni

v mesečnih rokih,

priporoča

Jos. Medved,

Novo mesto.

**Magrobne vence
s trakovi,**

v veliki izbiri,

priporoča

Jos. Medved,

Novo mesto.

